

یخچال طبیعی دوقوزپله (نه پله) در آذربایجان غربی

دی 4، 1393

یخچال قدیمی دوقوزپله (نه پله) یکی از آثار باقیمانده از دوره قاجاریه می باشد که در شمال شرقی شهرستان ارومیه، در خیابان عسگری خان و در محله ای به همین نام (محله دوقوزپله) در کنار نهر کوچکی به نام دره چای قرار گرفته است.

این بنای تاریخی به لحاظ تکنیک خاص معماری و نوع مصالح بکار رفته تقریباً سالم بوده و صدمات زیادی به آن وارد نشده و هیچگونه الحاقاتی به بنا اضافه نگردیده است.

یخچال قدیمی دوقوز پله تا قبل از گسترش شهر به صورت فعلی، محل انبار یخ شهر بوده و از این بنا به عنوان محل تامین یخ مورد نیاز شهر ارومیه استفاده می شده و همچنین محوطه پیرامون آن نیز محل برگزاری مراسم چهارشنبه سوری بوده است.

این بنای تاریخی شامل یک فضای ورودی و یک سالن انبار یخ است. فضای داخلی بنا (سالن اصلی) به علت تناسبات خاص و کشیدگی ارتفاع و دقت در آجرچینی سقف دارای شکوه و گیرایی خاصی است.

مصالح به کار رفته در این بنا از آجر و سنگ بوده و با توجه به عملکرد آن، مصالح از پی تا محل شروع پاکار قوسها، از سنگهای تراشدار خاکستری و سقف پوششی آن (که به صورت طاق و چشمه می باشد) از آجر انتخاب گردیده است. در محل شروع پا طاقها و پاکارسقف بنا، شکافهای مدوری وجود دارد که احتمالاً محل نصب تیرهای چوبی بوده و از آنها به عنوان داربست استفاده می شده است.

در مجموع می توان گفت تمام عملیات ساختمانی بنا و مصالح بکار رفته با دقت انتخاب شده و از نظر قدرت استحکام نیز در وضعیت بسیار مطلوبی قرار دارد.

همان گونه که گفته شد از این مکان در زمان های قدیم به عنوان محل تهیه و انبار یخ مورد نیاز شهر ارومیه استفاده می شد که با رواج کارخانه های ماشینی، متروکه مانده بود که پس از مرمت هم اکنون به عنوان نمایشگاه هنرهای سنتی و کارگاه شیشه گری مورد استفاده

قرار می گیرد.

یخچال قدیمی دوقوز پله يك بنای عمومی و عام المنفعه بوده که اینک نوع مالکیت آن دولتی می باشد که به شماره 4788 در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده است.

